

The logo consists of a central grey square containing the text 'GŁÓWNY URZĄD NADZORU BUDOWLANEGO' in blue. This square is enclosed within a blue rectangular border. Two thick blue horizontal bars extend from the left and right sides of the central square, crossing the border.

**GŁÓWNY URZĄD
NADZORU
BUDOWLANEGO**

**KATASTROFY BUDOWLANE
W 2014 ROKU**

Warszawa, czerwiec 2015 r.

1. WPROWADZENIE

Katastrofą budowlaną, zgodnie z art. 73 ustawy – *Prawo budowlane*, jest niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów. Nie jest katastrofą natomiast uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany nadającego się do naprawy lub wymiany, uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych z budynkami, jak również awaria instalacji.

Postępowanie wyjaśniające w sprawie przyczyn i okoliczności katastrofy prowadzi właściwy miejscowo organ nadzoru budowlanego I instancji – powiatowy lub wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego (*art. 76 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 74 ustawy – Prawo budowlane*). Postępowanie to może przejąć organ wyższego stopnia – wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego oraz Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego (*art. 77 ustawy – Prawo budowlane*).

Osoby winne powstania katastrofy budowlanej podlegają odpowiedzialności zawodowej oraz karnej. Odpowiedzialność zawodowa dotyczy osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, tj. projektantów, kierowników budów (*robót*), inspektorów nadzoru inwestorskiego, którzy mają odpowiednie uprawnienia budowlane i są członkami właściwej okręgowej izby zawodowej.

W Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego prowadzony jest rejestr katastrof budowlanych od 1995 roku¹. W rejestrze znajdują się informacje o katastrofach budowlanych przekazane przez powiatowych lub wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego w ramach zadań i kompetencji określonych w art. 76 ust. 1 pkt 2 ustawy – *Prawo budowlane*.

Na podstawie danych wprowadzonych do rejestru w Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego rokrocznie dokonywane są analizy katastrof budowlanych, a ich wyniki publikowane na urzędowej stronie internetowej.

Analizę katastrof budowlanych zaistniałych w 2014 r. przeprowadzono na podstawie danych zawartych w rejestrze katastrof budowlanych na dzień 22 czerwca 2015 r. W stosunku do 4 katastrof, tj. 2% spośród wszystkich zarejestrowanych w 2014 r., toczą się postępowania w zakresie przyczyn i okoliczności ich zaistnienia, w związku z czym nie zostały one w pełnym zakresie uwzględnione w analizie.

2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW ANALIZY KATASTROF BUDOWLANYCH

2.1. Podsumowanie dotyczące roku 2014

W 2014 roku zarejestrowano **209** katastrof budowlanych. W stosunku do 98% z nich zakończono postępowania wyjaśniające szczegółowe przyczyny i okoliczności ich zaistnienia.

Najwięcej katastrof – **179** – wystąpiło w obiektach oddanych do użytkowania, w których nie prowadzono robót budowlanych. Stanowiły one 86% wszystkich katastrof.

¹ Od 2008 roku rejestr katastrof budowlanych prowadzony jest elektronicznie, jako RKB. Po modernizacji, od 2013 roku, występuje pod nazwą RKB-2.

W większości katastrofom w 2014 roku ulegały budynki mieszkalne i gospodarczo-inwentarskie, o konstrukcji murowej, niskie i o niewielkiej kubaturze, eksploatowane dłużej niż 50 lat, których właścicielami lub inwestorami były osoby fizyczne.

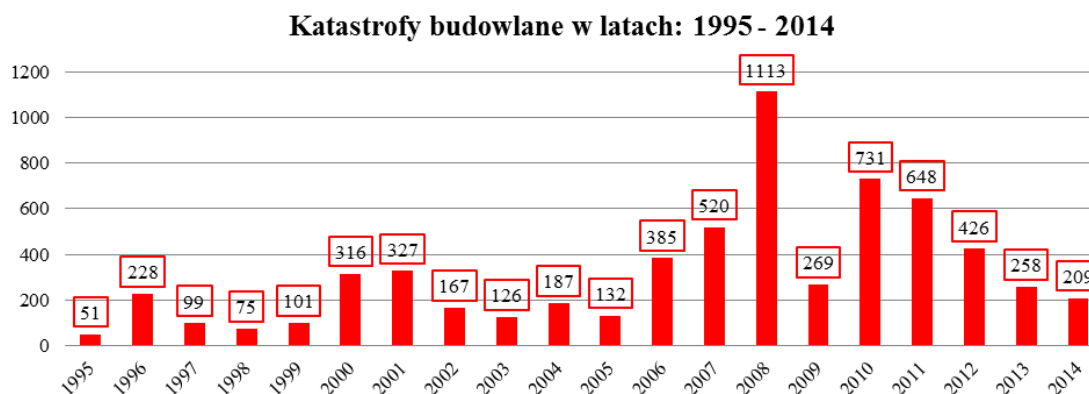
Przyczyną większości, tj. **137** katastrof budowlanych (67% wszystkich katastrof), były zdarzenia losowe, przede wszystkim silne wiatry i pożary. Zdecydowanie mniej liczną grupę stanowiły katastrofy wynikające z błędów podczas utrzymania, **44** katastrofy (tj. 21%), a najczęstszą ich przyczyną był zły stan techniczny. Statystycznie najmniej wydarzyło się katastrof, do których przyczyniły się błędy podczas wykonywania robót budowlanych – odnotowano **23** takie katastrofy, tj. 11%.

W roku 2014 poszkodowanych zostało łącznie **76 osób**, w tym 14 osób poniosło śmierć, a 62 osoby zostały ranne.

2.2. Podsumowanie dotyczące lat 1995-2014

W latach 1995-2014 w Polsce miało miejsce 6 368 katastrof budowlanych, a średnia wynosi 318 katastrof rocznie.

W 2014 roku liczba katastrof w stosunku do lat ubiegłych zmniejszyła się: o 49 katastrof w stosunku do roku 2013, o 217 katastrof w stosunku do roku 2012 i o 439 katastrof w stosunku do roku 2011.

3. ANALIZA KATASTROF BUDOWLANYCH ZAISTNIAŁYCH W 2014 ROKU

3.1. Miejsce wystąpienia katastrofy

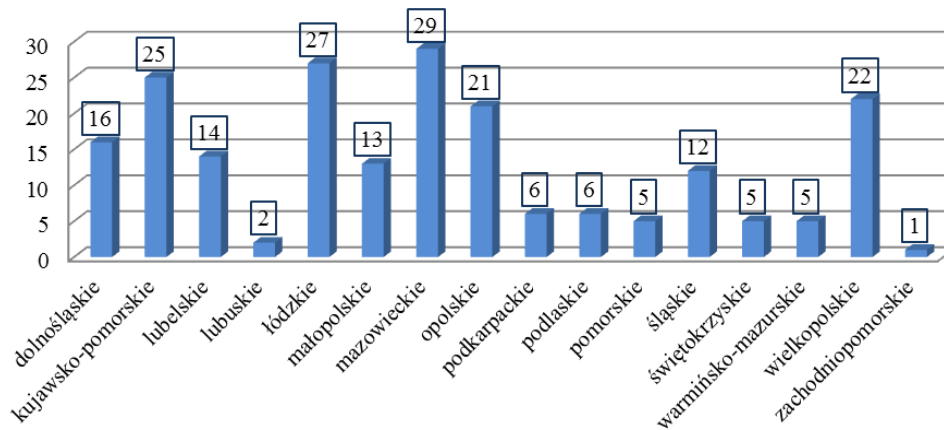
Katastrofy budowlane w 2014 r. miały miejsce we wszystkich województwach, od 1 katastrofy w województwie zachodniopomorskim do 29 w województwie mazowieckim. Najwięcej katastrof odnotowano w województwach:

- mazowieckim – **29** (14% ogólnej liczby katastrof),
- łódzkim – **27** (13% ogólnej liczby katastrof),
- kujawsko-pomorskim – **25** (12% ogólnej liczby katastrof),
- wielkopolskim – **22** (11% ogólnej liczby katastrof).

Najmniej katastrof miało miejsce w województwach:

- zachodniopomorskim – **1**,
- lubuskim – **2**,
- pomorskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim – po **5**.

Katastrofy budowlane w 2014 r. z podziałem na województwa

201 katastrof budowlanych wystąpiło w obiektach, które są we właściwości powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego, a 8 katastrof w obiektach będących we właściwości wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego, w tym 1 dotyczyła obiektu na terenach zamkniętych.

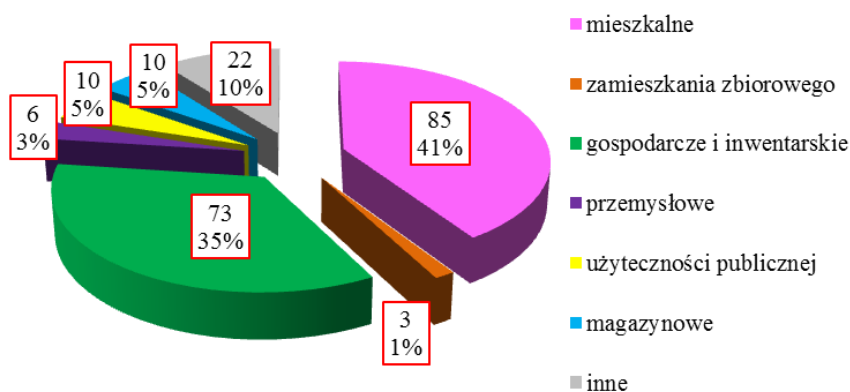
3.2. Rodzaje obiektów budowlanych ulegających katastrofom

W 2014 r. katastrofom budowlanym ulegały najczęściej budynki mieszkalne oraz budynki gospodarcze i inwentarskie, najrzadziej natomiast budynki zamieszkania zbiorowego i obiekty przemysłowe.

Podział ze względu na rodzaje obiektów budowlanych, które uległy katastrofom przedstawia się następująco:

- **85** katastrof budynków mieszkalnych (41% wszystkich katastrof),
- **73** katastrofy budynków gospodarczych i inwentarskich (35% wszystkich katastrof),
- **10** katastrof obiektów użyteczności publicznej (5% wszystkich katastrof),
- **10** katastrof budynków magazynowych (5% wszystkich katastrof),
- **6** katastrof obiektów przemysłowych (3% wszystkich katastrof),
- **3** katastrofy budynków zamieszkania zbiorowego (1% wszystkich katastrof),
- **22** katastrofy innych budowli (11% wszystkich katastrof).

Rodzaje obiektów, które uległy katastrofie

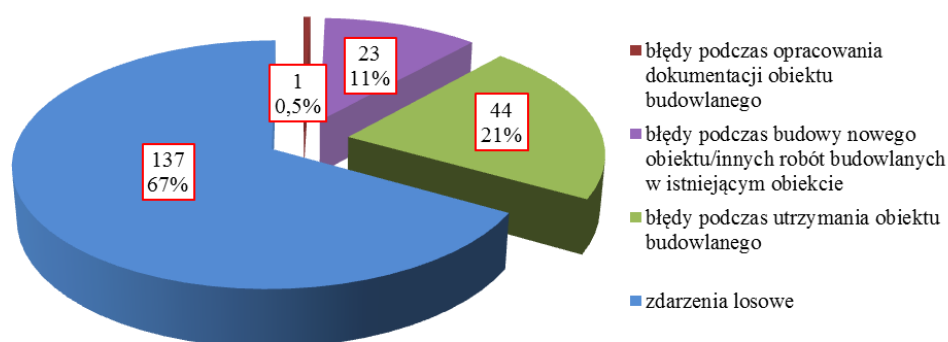

3.3. Przyczyny katastrof ²

Głównymi przyczynami katastrof budowlanych w 2014 r. były:

- w **137** (tj. 67%) przypadkach zdarzenia losowe, do których zalicza się działania sił natury, takie jak: powódzie, intensywne opady atmosferyczne, silne wiatry, osuwiska ziemi, wstrząsy sejsmiczne, uderzenia pioruna, jak i związane z działaniami człowieka, np. wybuchy gazu, pożary, uderzenia samochodu w budynek, wybuchy kotłów,
- w **44** (tj. 21%) przypadkach błędy podczas utrzymania obiektu budowlanego,
- w **23** (tj. 11%) przypadkach błędy podczas budowy nowego obiektu lub wykonywania innych robót budowlanych w istniejącym obiekcie,
- w **1** (tj. 0,5%) przypadku błędy podczas opracowania dokumentacji obiektu budowlanego.

Główne przyczyny zaistnienia katastrofy budowlanej

3.3.1 Zdarzenia losowe jako przyczyny katastrof

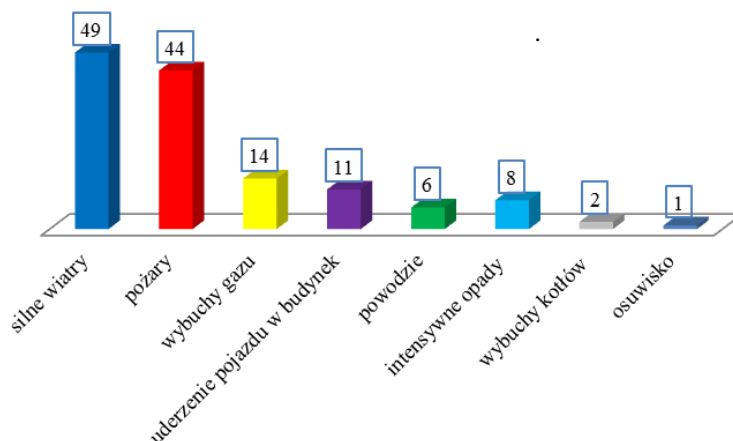
137 katastrof budowlanych nastąpiło w wyniku zdarzeń losowych. Często na przyczynę katastrofy składało się kilka wskazanych niżej zdarzeń, np. intensywne opady atmosferyczne współwystępujące z silnym wiatrem lub wybuch gazu współwystępujący z pożarem.

Rodzaje zdarzeń losowych:

- silne wiatry (49 przypadków),
- pożary (44 przypadki, w tym m.in.: 2 w wyniku wybuchu gazu, 1 w wyniku uderzenia pioruna, 1 w wyniku wybuchu pieca na paliwo stałe),
- intensywne opady atmosferyczne (8 przypadków, w tym 4 towarzyszące silnym wiatrom),
- powódzie (6 przypadków),
- wybuchy gazu (14 przypadków),
- uszkodzenie obiektów budowlanych przez pojazdy (11 przypadków),
- wybuchy kotłów centralnego ogrzewania (2 przypadki),
- osuwisko (1 przypadek).

² Analiza w tym zakresie została sporządzona na podstawie 205 katastrof budowlanych (nie obejmuje 4 katastrof, w stosunku do których postępowania wyjaśniające przyczyny i okoliczności ich zaistnienia nie zostały zakończone).

Zdarzenia losowe będące przyczyną katastrof

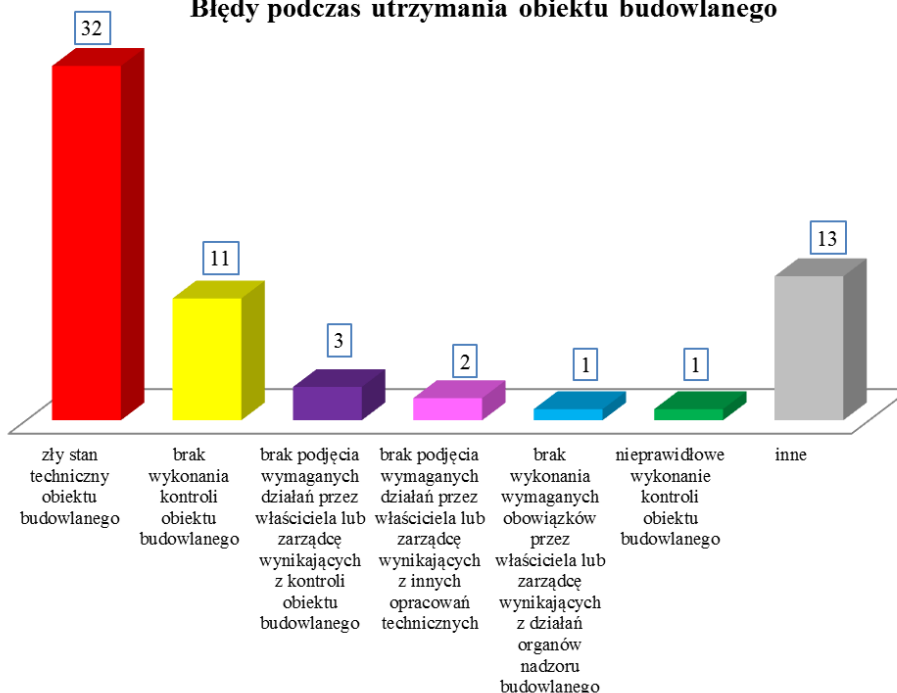
3.3.2 Błędy podczas utrzymania obiektu budowlanego jako przyczyny katastrof

44 katastrofy nastąpiły w wyniku błędów podczas utrzymania obiektu budowlanego. W wielu przypadkach na przyczynę katastrofy składało się kilka czynników, np. brak działań prewencyjnych poprzez niewykonanie kontroli okresowych, jak i zły stan techniczny.

W szczególności błędy te dotyczyły:

- złego stanu technicznego obiektu budowlanego (32 przypadki),
- braku wykonania kontroli obiektu budowlanego (11 przypadków),
- braku podjęcia wymaganych działań przez właściciela lub zarządcę wynikających z kontroli obiektu budowlanego (3 przypadki),
- braku podjęcia wymaganych działań przez właściciela lub zarządcę wynikających z innych opracowań technicznych (2 przypadki),
- braku wykonania wymaganych obowiązków przez właściciela lub zarządcę wynikających z działań organów nadzoru budowlanego (1 przypadek),
- nieprawidłowego wykonania kontroli obiektu budowlanego (1 przypadek),
- innych okoliczności (13 przypadków, w tym 3 przypadki wybuchu gazu propan-butan spowodowane niewłaściwym zabezpieczeniem urządzeń, ich wadliwym podłączeniem lub brakiem staranności przy eksploatacji; 2 przypadki wybuchu urządzeń centralnego ogrzewania – pieca i kotła – spowodowane brakiem kontroli oraz niewłaściwą eksploatacją).

Błędy podczas utrzymania obiektu budowlanego

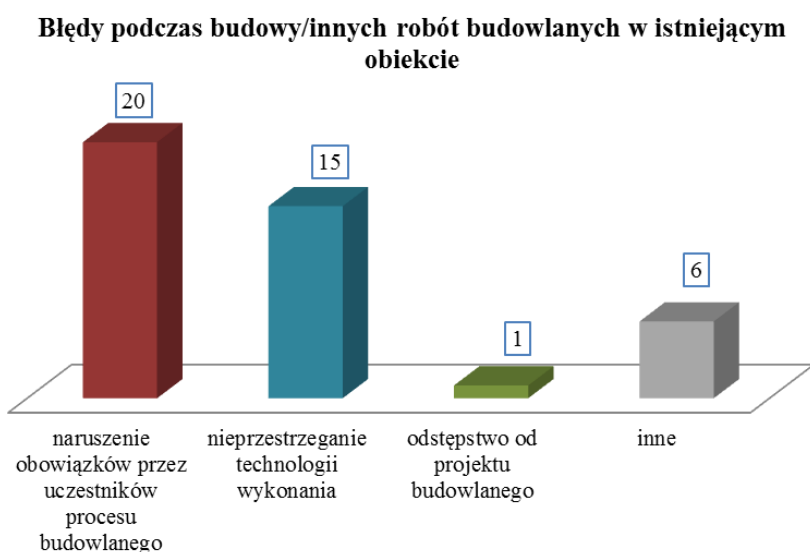

3.3.3 Błędy podczas budowy nowego obiektu lub wykonywania innych robót budowlanych w istniejącym obiekcie jako przyczyny katastrof

23 katastrofy nastąpiły w wyniku błędów podczas budowy nowego obiektu lub wykonywania innych robót budowlanych w istniejącym obiekcie. Tak jak przy wcześniej wymienianych przyczynach, tak i w tym przypadku na jedną katastrofę mogło składać się kilka błędów dot. budowy lub wykonywania robót budowlanych.

W szczególności błędy te dotyczyły:

- naruszania obowiązków przez uczestników procesu budowlanego, np. nieustanowienia kierownika budowy, braku należytego nadzoru na budowie (20 przypadków),
- nieprzestrzegania technologii wykonania (15 przypadków),
- odstępstwa od projektu budowlanego (1 przypadek),
- innych okoliczności, np. nieprawidłowego prowadzenia prac rozbiórkowych (6 przypadków).

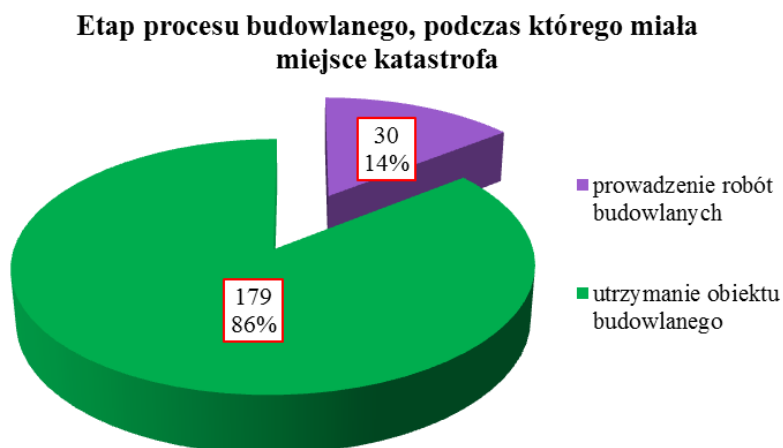

3.4. Etapy procesu budowlanego, podczas których wystąpiła katastrofa

Zdecydowana większość katastrof budowlanych w 2014 r. wystąpiła w obiektach budowlanych, w których nie prowadzono robót budowlanych.

Na 209 katastrof budowlanych odnotowanych w 2014 r.:

- 179 nastąpiło podczas utrzymania obiektów, kiedy nie prowadzono w nich robót budowlanych (86% wszystkich katastrof),
- 30 nastąpiło podczas prowadzenia robót budowlanych (14% wszystkich katastrof).

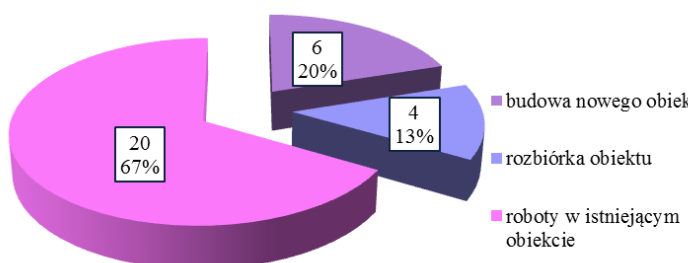
Na 30 katastrof zaistniałych podczas prowadzenia robót budowlanych:

- 20 katastrof miało miejsce podczas prowadzenia robót budowlanych w istniejącym obiekcie, tj. w trakcie rozbudowy, przebudowy, nadbudowy, odbudowy lub remontu,
- 6 katastrof miało miejsce w trakcie budowy nowego obiektu,
- 4 katastrofy miały miejsce podczas rozbiórki obiektu.

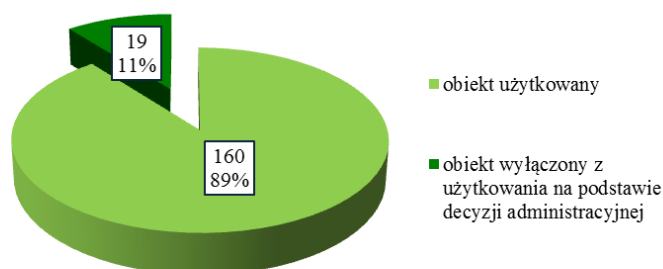
Na 179 katastrof zaistniałych podczas utrzymania obiektów, kiedy nie prowadzono w nich robót budowlanych:

- 160 katastrof miało miejsce w użytkowanym obiekcie,
- 19 katastrof miało miejsce w obiekcie wyłączonym z użytkowania na podstawie decyzji administracyjnej.

Katastrofy podczas prowadzenia robót budowlanych

Katastrofy podczas utrzymania obiektu budowlanego

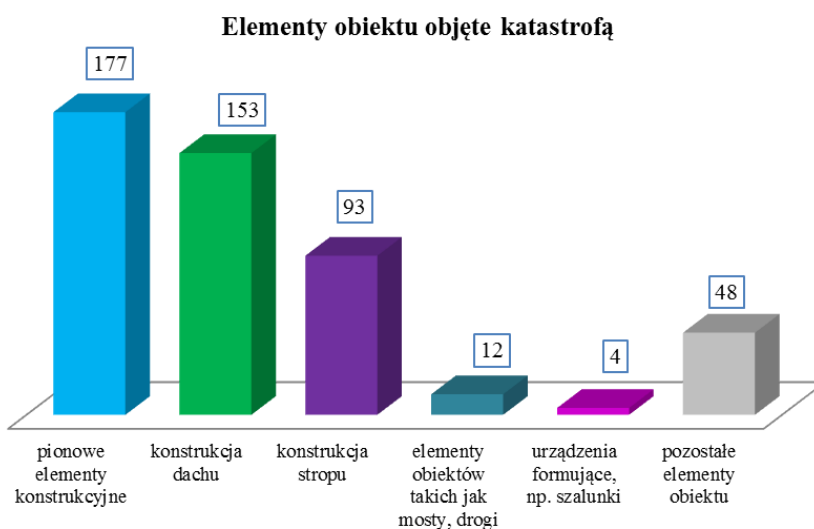

3.5. Elementy obiektu budowlanego objęte katastrofą

Podczas katastrof budowlanych najczęściej zniszczeniu ulegały ściany i dachy budynków.

Elementy obiektów budowlanych objęte katastrofą to w szczególności:

- w **177** przypadkach pionowe elementy konstrukcyjne,
- w **153** przypadkach konstrukcja dachu,
- w **93** przypadkach konstrukcje stropów,
- w **12** przypadkach elementy obiektów, takich jak: mosty, wiadukty, drogi, wały, zapory, śluzy, jazy i sieci,
- w **4** przypadkach urządzenia formujące, np. szalunki,
- w **48** przypadkach pozostałe elementy obiektu.

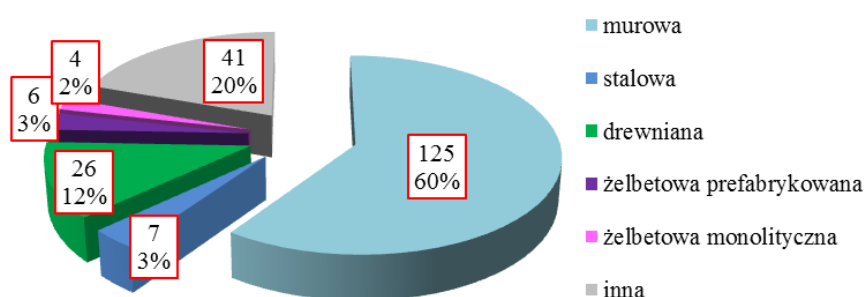
3.6. Rodzaje konstrukcji nośnej obiektu ulegającego katastrofie

Najwięcej katastrof budowlanych objęło obiekty o konstrukcji murowej, natomiast najmniej – o konstrukcji żelbetowej i stalowej.

Konstrukcja nośna obiektów ulegających katastrofom to, wg wyszczególnienia:

- murowa – **125** obiektów (60% wszystkich katastrof),
- drewniana – **26** obiektów (12% wszystkich katastrof),
- stalowa – **7** obiektów (3% wszystkich katastrof),
- żelbetowa prefabrykowana – **6** obiektów (3% wszystkich katastrof),
- żelbetowa monolityczna – **4** obiekty (2% wszystkich katastrof),
- inna, np. mieszana – **41** obiektów (20% wszystkich katastrof).

Konstrukcje obiektów, które uległy katastrofie

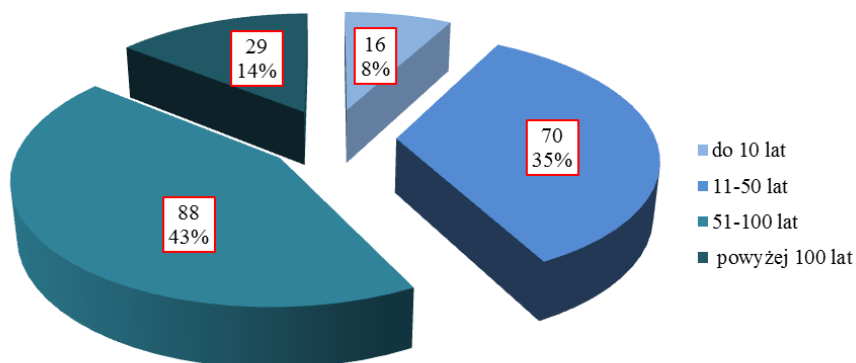

3.7. Czas eksploatacji obiektu ulegającego katastrofie

Z 209 katastrof budowlanych w 2014 r., tylko 6 katastrof dotyczyło nowo budowanych obiektów. Pozostałe 203 katastrofy dotyczyły obiektów w trakcie użytkowania, wyłączonych z użytkowania na podstawie decyzji administracyjnej lub istniejących obiektów, w których prowadzone były roboty budowlane. Dla tych obiektów czas eksploatacji do momentu katastrofy wyniósł:

- poniżej 10 lat – dla **16** obiektów (7,9%),
- w przedziale 11-50 lat – dla **70** obiektów (34,5%),
- w przedziale 51-100 lat – dla **88** obiektów (43,3%),
- powyżej 100 lat – dla **29** obiektów (14,3%).

Czas eksploatacji obiektów budowlanych, które uległy katastrofie

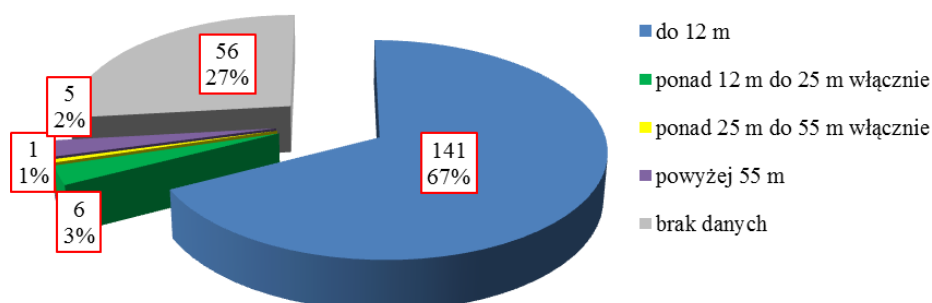
3.8. Wysokość i kubatura obiektu ulegającego katastrofie

Katastrofom budowlanym w 2014 r. najczęściej ulegały obiekty niskie i o niewielkiej kubaturze.

Wysokość obiektów, które uległy katastrofie przedstawia się następująco:

- do 12 m – **141** katastrof (67,5%),
- od 12 m do 25 m – **6** katastrof (2,9%),
- od 25 m do 55 m – **1** katastrofa (0,5%),
- powyżej 55 m – **5** katastrof (2,4%),
- obiekty, dla których nie wskazano wysokości – **56** katastrof (26,8%).

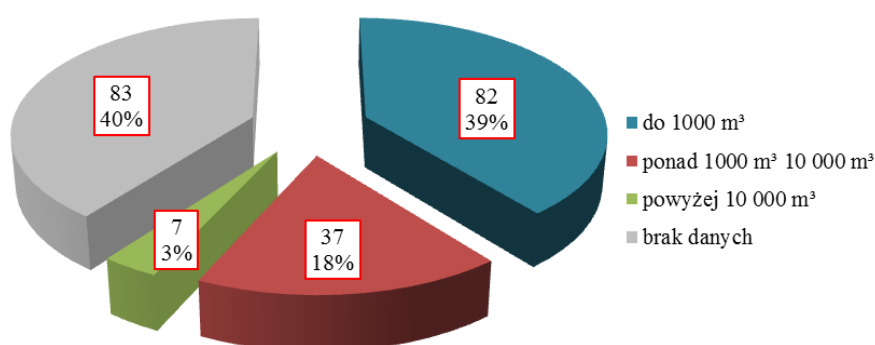
Wysokość obiektów budowlanych, które uległy katastrofie

Kubatura obiektów, które uległy katastrofie przedstawia się następująco:

- w obiektach o kubaturze do 1000 m³ miały miejsce – 82 katastrofy (39,2%)
- w obiektach o kubaturze od 1000 m³ do 10 000 m³ – 37 katastrof (17,7%)
- w obiektach o kubaturze powyżej 10 000 m³ – 7 katastrof (3,3%)
- brak danych o kubaturze obiektów – 83 katastrofy (39,7%).

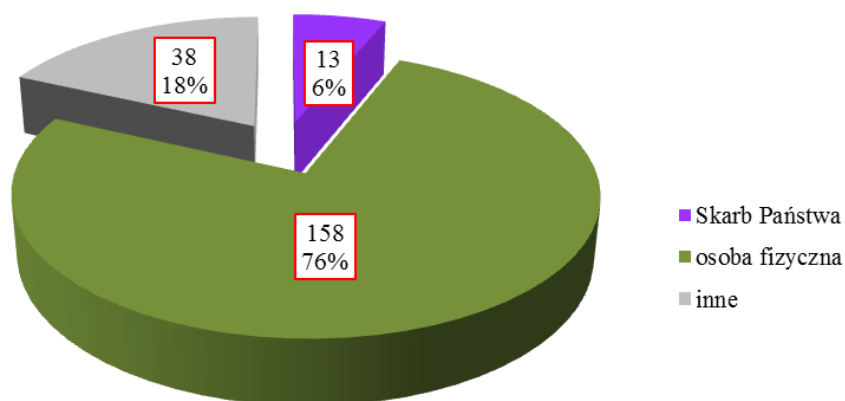
Kubatura obiektów budowlanych, które uległy katastrofie

3.9. Inwestor lub właściciel obiektu ulegającego katastrofie

Większość, tj. 76% obiektów budowlanych, które uległy w 2014 r. katastrofom budowlanym, była własnością osób fizycznych. Takich obiektów dotyczyło 158 katastrof. Obiektów będących własnością Skarbu Państwa dotyczyło 13 katastrof, a obiektów będących własnością innych podmiotów, np. wspólnoty mieszkaniowej, spółdzielni mieszkaniowej lub towarzystwa budownictwa - 38 katastrof.

Inwestorzy lub właściciele obiektów, które uległy katastrofie

3.10. Osoby poszkodowane w katastrofach

W roku 2014 poszkodowanych zostało łącznie 76 osób w 41 katastrofach. 14 osób poniosło śmierć w 10 katastrofach, a 62 osoby zostały ranne w 35 katastrofach.

Opracowano w Departamencie Inspekcji i Kontroli Budowlanej